

Flexibele leertrajecten in het voltijds gewoon secundair onderwijs

VVKSO M-VVKSO-2011-070

Samenvatting

Het gaat om een samenvoeging van de teksten VVKSO “Flexibele leertrajecten” en “Flexibele trajecten voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en met uitzonderlijke artistieke trajecten”.

NB. Flexibele leertrajecten = FLT

Wettelijk kader

BvR 17 dec 2010, decreet 9 juli 2010 OD XX en decreet van 1 juli 2011 OD XXI

BvR 19 juli 2002 Organisatie van voltijds SO

→ Omzendbrief SO 64

→ Omzendbrief SO/2005/04 van 08 juli 2005

! Toepassing FLT asa principiële beslissing van het schoolbestuur !

Flexibele leertrajecten: een overzicht

A) **Vrijstellingen om te kunnen inspelen op specifieke onderwijsbehoeften van de leerling**

Doelgroep:

- o.b.v. **persoonskenmerken**: leerstoornissen of hoogbegaafdheid, na HGD door CLB

- o.b.v. **contextfactoren**: tijdelijke leermoeilijkheden of leerachterstanden

Cf. www.prodiagnostiek.be

1) Leerstoornissen en hoogbegaafdheid (HB)

- Na HGD door CLB of na diagnose door externe dienst, bevestigd door CLB.

- Focussen op dyslexie en dyscalculie (VVKSO)

- HB = volgens meerfactorenmodel

2) Tijdelijke leermoeilijkheden of leerachterstanden voor 1 of meer vakken

Voorbeelden:

- ex-OKAN

- overgang vanuit ander landsgedeelte of buitenland

- verandering van studierichting

- van school veranderen in zelfde studierichting met ander complementair gedeelte

- deel van schooljaar gevolgd in buitenlandse school (vb. Comeniusproject)

(-eventueel ook Iln met problematische thuissituatie, maar dit raad men af vanuit VVKSO)

3) Specifieke voorwaarden:

3.1 **Vrijstellen van het volgen van bepaalde onderdelen van de vorming van een bepaald structuuronderdeel en de vervanging door andere onderdelen**

- verschillende mogelijkheden binnen de klas of in een apart aangepast programma
- Voorbeelden:

→ **Leerstoornissen:** sticordi-maatregelen , *maar ook mogelijke vrijstelling van een aantal (leerplan)doelstellingen die ze wegens hun leerstoornis niet kunnen behalen*

→ **Hoogbegaafde leerlingen:** vnl. niet moeten volgen van alle lessen, maar wel *verdieping* en/of *verbreding*

→ **Leerlingen met tijdelijke leermoeilijkheden of achterstanden:**

- vrijstellingen beperken tot al gevolgde vakonderdelen
- vrijstelling voor nog nooit gevolgde leerinhouden en/of leerplandoelstellingen die niet meer relevant zijn

3.2 **Beperkt tot vakonderdelen, tenzij het vak vervangen wordt door Nederlands**

- specifieke aandacht voor instructietaal Nederlands
- i.p.v. een tweede jaar onthaaljaar

3.3 **Gedurende een deel of het geheel van het schooljaar**

- in de eerste plaats voor leerlingen met tijdelijke leermoeilijkheden of leerachterstanden
- uitgangspunt = tot einde van schooljaar met mogelijke verlenging/bijsturing na evaluatie

3.4 **Met respect voor de finaliteit van het structuuronderdeel**

= vervanging door evenwaardige vakonderdelen, activiteiten of doelen

- voorwaarde: de individuele vrijstellingen doen geen afbreuk aan de studiebekrachtiging
- de vrijstellingen hebben een rechtstreekse link met de **evaluatie en deliberatie** van de leerling

→ *asa* voldoende gegevens om te beslissen !

→ grote autonomie van de delibererende KR om het slechte resultaat op 1 vak te plaatsen binnen het volledige dossier van een leerling

3.5 **Beslissing van de voltallige klassenraad**

= *volledige toelatingsKR* of de begeleidende KR(= voor iemand die in de loop van het schooljaar verandert)

3.6 **Akkoord van de ouders**

- uitdrukkelijk akkoord van de ouders
- engagement van de leerling zelf door zijn akkoord

3.7 **Schriftelijk en gemotiveerd vastleggen**

i.c. wederzijdse verwachtingen en engagementen worden duidelijk

4) Gevolgen voor het schoolreglement

Wijziging in het schoolreglement treedt pas in werking het volgende schooljaar, dus dit schooljaar nog wijzigen.

5) CONCLUSIE

VVSKO is voorstander van het toepassen van FTL.

- er is een duidelijk reglementair kader
- biedt kansen, maar vraagt ook inspanningen van de school én de leerling
- voldoende stil staan bij de afbakening van de doelgroepen
- ! draagvlak binnen de school
- kaderen binnen een breder zorgbeleid

B) Vrijstelling voor IIn die al geslaagd zijn voor bepaalde onderdelen binnen het secundair onderwijs

1) Doelgroep (leerling of leerlingengroep, o.a.):

- leerlingen die overzitten in = studierichting
- leerlingen die overzitten in een andere studierichting
- GON-leerlingen die overzitten
- leerlingen die niet overzitten, maar van studierichting veranderen (en reeds voordien onderdelen succesvol gevolgd hebben)
- ex-OKAN-leerlingen

2) Specifieke voorwaarden

- 2.1 Al geslaagd voor dezelfde onderdelen binnen het onderwijs.(gedocumenteerd!)
- 2.2 De vrijgekomen uren worden besteed aan een individueel lesprogramma:
  - door de toelatingsKR samengesteld
  - is geen recht op vrijstelling
  - op basis van de behoeften van de leerlingen (remediëring/ondersteuning, vervangpakket voor nieuwe vakken, nieuwe programmaonderdelen, wegwerken van achterstand voor anderen (taal)vakken (cf. OKAN'ers),...)
- 2.3 Advies van delibererende KR
Voltallige GBTK na kennisname van het advies van de delibererende KR van vorig schooljaar.

3) Gevolgen voor het schoolreglement

Ouders best inlichten , maar niet strikt verplicht.

4) CONCLUSIE / Bedenkingen:

- alternatief programma samenstellen is niet eenvoudig
- gevaar om terug meer te gaan redeneren in termen van (hiërarchie tussen) vakken
- scholen kunnen tegen over elkaar worden uitgespeeld
- advies van vorige delibererende KR is niet altijd even makkelijk

C) Afwijking op toelatingsvoorwaarden tot 2de Ij van een graad

1) Doelgroep

- zij die leerplandoelstellingen van het 1ste lj van de graad niet in voldoende heeft bereikt
- maar die toch bekwaam geacht worden om naar het 2de lj van de graad over te gaan

In dit 2de lj moet de leerling:

- de tekorten van het 1ste lj wegwerken **én**
- het volledige programma van het 2de lj succesvol verwerken

2) **Specifieke voorwaarden**

2.1 **Invulling leertraject:**

Probleem om alle vakken bij te wonen in het tweede lj (= probleem van gewettigde afwezigheid/regelmatige leerling).

Vraagt enorme flexibiliteit en organisatorisch talent van de school.

2.2 **GBTK na overleg met de delibererende KR:**

→ op moment dat del KR een attest van regelmatige lesbijwoning toekent moet al vaststaan dat de voltallige toelatingsKR een gunstige beslissing neemt;

2.3 **Tekorten voor bepaalde programmaonderdelen wegwerken:**

→ voltallige toelatingsKR beslist autonoom over wat moet weggewerkt worden (1^e lj)

2.4 **Beslissing van de delibererende KR van het 2de lj van de graad:**

- beslist over 1ste en 2de lj van de graad

- indien wel geslaagd voor alle tekorten van 1ste lj , maar niet voor 2de lj → del KR van het 2de lj reikt A-attest uit voor 1ste lj.

3) **Gevolgen voor het schoolreglement**

- regeling moet worden opgenomen in het schoolreglement

4) **CONCLUSIE** / Bedenkingen

- inhoudelijke en organisatorische moeilijkheden zijn te voorzien

- mogelijks verhoging van de planlast:

Voorafgaand overleg tussen de 2 verschillende klassenraden

Overgang in de loop van het 2de lj waar FLT niet geldt → opnieuw del KR (met ev. beroepsprocedure tegen B of C attesten

- leerling kan vastlopen

- del KR kan ook een attest regelmatige lesbijwoning toekennen (naast A, B, C-attesten of waarschuwingen,...). Hoe dit verantwoorden.

D) **Uitstellen van de studiebekrachtiging tot het einde van de graad voor ALLE leerlingen van een structuuronderdeel**

Asa De school beslist om vòòr de start van het schooljaar voor **alle** leerlingen van een bepaald structuuronderdeel de delibererende KR uit te stellen tot het einde van het 2de lj van de graad.

1) **Doelgroep**

Leent zich het best hier voor: de eerste graad, omwille van zijn brugfunctie tussen BaO en SO en omwille van het feit dat in het 1ste lj slecht twee verschillende structuuronderdelen.

2) Specifieke voorwaarden

2.1 Delibererende KR moet TOCH samenkomen omwille:

Uitreiken van een attest van regelmatige lesbijwoning, opstellen van een PV en advies geven over invulling individuele LT

2.2 Uitreiking van een attest van regelmatige lesbijwoning *i.p.v. een oriënteringsattest*

2.3 Overgang van een leerling die voor het einde van het 2de lj overstapt naar een structuuronderdeel waar die afwijking niet geldt.

→ Del KR van 1ste lj reikt in de loop van het schooljaar alsnog een oriënteringsattest uit.

3) Gevolgen voor het schoolreglement

- Enkel mogelijk na opname in het schoolreglement.
- Ook termijnen van beroepenprocedure voor of in de loop van het jaar overgestapte leerlingen (naar structuuronderdeel waar afwijking niet geldt)

4) CONCLUSIE

- Deze afwijking is gestoeld op versterking van de gradenstructuur
- Mogelijk in de 1ste graad, zeker in de B-stroom

E) Vrijstelling voor leerlingen met uitzonderlijk artistieke talenten

1) Doelgroep

Leerlingen met uitzonderlijke artistieke talenten kunnen vrijgesteld worden van het volgen van bepaalde onderdelen van de vorming van een bepaald structuuronderdeel gedurende een deel of het geheel van het schooljaar.

2) Specifieke voorwaarden

- asa betreffende artistieke context door onderwijsinspectie vooraf als van hoogstaand kwalitatief niveau
- vrijstelling voor bepaalde vakken of vakonderdelen
- tijdens de vrijgestelde periodes: artistieke talenten schoolextern ontwikkelen

3) Gevolgen voor het schoolreglement

Best ouders informeren, maar niet strikt verplicht

4) CONCLUSIE

VVKSO staat achter deze vrijstellingsgrond.

F) Afwijking op de toelatingsvoorwaarden tot het eerste leerjaar A

1) Doelgroep

- leerlingen zonder getuigschrift BaO, afhankelijk van een beslissing van de toelatingsKR (6de lj beëindigd, niet met vrucht, Buo / BuSO(1, 3, 4 of 4)

2) Specifieke voorwaarden

- Toel. KR = directie en ≥ 3 leden van onderwijzend personeel van structuuronderdeel
- Beslissing op basis van een screening (toel.KR)
- Akkoord van de ouders (aangewezen: CLB betrokken)

3) Gevolgen voor het schoolreglement

Melding in het schoolreglement is niet verplicht.

4) CONCLUSIE

Wellicht geen probleem, zeker niet voor bvb. hoogbegaafde leerlingen.

G) FLT voor leerlingen van een Se-n-Se –opleiding

1) Doelgroep

- kan al via een toelatingsproef
- nu ook op basis van EVC of EVK

2) Specifieke voorwaarden

- Toel. KR : directie + ≥ 3 leden van onderwijzend personeel

3) Gevolgen voor het schoolreglement

Niet verplicht te vermelden in het schoolreglement.

H) Vrijstelling voor leerlingen van een Se-n-Se – opleiding

1) Doelgroep

- leerlingen die behaalde kwalificaties of competenties kunnen voorleggen
- met eventueel vrijstellingen voor bepaalde stages of onderdelen ervan

2) Specifieke voorwaarden

- Toel.KR = directie + ≥ 3 leden van onderwijzend personeel
- school beslist of leerling al dan niet op school aanwezig moet zijn

3) Gevolgen voor het schoolreglement

- Wordt best meegedeeld via het schoolreglement

l) Spreiden van een Se-n-Se – opleiding over een dubbele studieduur

1) Doelgroep

- leerlingen die al werken (dubbele duur = makkelijker combineren werk/studeren)

2) Specifieke voorwaarden

- best KR betrekken

- eindbeslissing op het einde van de verdubbelde studieduur, wel tussentijdse evaluatie die in notulen

- afwezigheden = "G"-code

3) Gevolgen voor het schoolreglement

- advies om dit in het schoolreglement op de te nemen

4) CONCLUSIE

VVKSO ondersteunt dit FLT